

نشر روان و کامل

«کلید و دهنه»

www.ketab.ir

نگارنده: فائزه حبابی

سرشناسه	:	حبابی، فائزه، ۱۳۶۴ -
عنوان قراردادی	:	کلیله و دمنه
عنوان و نام پدیدآور	:	نثر روان و کامل «کلیله و دمنه»/نگارنده فائزه حبابی.
مشخصات نشر	:	تهران: آوای مهدیس، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	:	۳۸۲ص.
شابک	:	978-622-93239-4-6
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتاب حاضر اقتباسی از کتاب کلیله و دمنه است.
موضوع	:	کلیله و دمنه -- اقتباس‌ها Kalilah va Dimnah -- Adaptations
موضوع	:	داستان‌های کوتاه فارسی -- قرن ۱۴ Short stories, Persian -- 20th century
رده بندی کنگره	:	PIR۸۰۱۳
رده بندی دیویی	:	۶۲/۳۴۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۱۴۹۶۳۵

انتشارات آوای مهدیس

نام کتاب: نثر روان و کامل «کلیله و دمنه»

نگارنده: فائزه حبابی

نوبت چاپ: دوم ۱۴۰۲

تیراژ: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۲۷۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۲۳۹-۴-۶

آدرس: خ انقلاب - خ ژاندارمری، بین فخررازی و دانشگاه، پلاک ۶۳، واحد ۱

تلفن: ۸-۶۶۴۷۶۵۷۶ همراه: ۰۹۱۲۱۰۰۹۵۲۰

پخش کتاب مهدیس

فهرست مطالب

۹	پیش‌گفتار.....
۱۳	«باب اول».....
۱۳	«باب برزویه طیب».....
۱۶	«حکایت مرد و درختان عود».....
۱۹	«حکایت نادانی که شبی با یارانش به دزدی رفت».....
۲۲	«حکایت بازرگان که جواهر بسیار داشت».....
۲۴	«حکایت سگی که استخوانی یافت».....
۳۰	«حکایت مردی که از پیش شتر مست گریخت».....
۳۳	«باب دوم».....
۳۳	«در باب شیر و گاو».....
۳۶	«داستان بوزینه و درودگر».....
۴۸	«حکایت روباه و طبل».....
۵۳	«مرد زاهد و دزد جامه».....
۶۱	«حکایت زاغ و مار».....
۶۲	«حکایت مرغ ماهی‌خوار و خرچنگ».....

- ۶۶..... «حکایت شیر و خرگوش»
- ۷۳..... «حکایت سه ماهی»
- ۸۸..... «حکایت گرگ و زاغ و شغال با شتر»
- ۹۴..... «مرغابی‌ها و لاک‌پشت»
- ۱۰۱..... «حکایت مرغ و بوزینه‌ها»
- ۱۰۳..... «حکایت بازرگان زیرک و بازرگان ساده دل»
- ۱۰۵..... «حکایت مار و قورباغه»
- ۱۰۹..... «حکایت بازرگان و موش آهن خوار»
- ۱۱۳..... «باب سوم»
- ۱۱۳..... «باب جستجو کردن در کاو دمنه»
- ۱۲۴..... «حکایت زن بازرگان و شش»
- ۱۳۹..... «زن عفیف مرزبان و غلام بازدار»
- ۱۴۶..... «باب چهارم»
- ۱۴۶..... «باب دوستی کبوتر و زاغ و موش و باخه و آهو»
- ۱۸۱..... «باب پنجم»
- ۱۸۱..... «باب بوف و زاغ»
- ۱۹۲..... «حکایت فیل و خرگوش»
- ۲۰۳..... «حکایت زاهد و راهزن»
- ۲۰۷..... «بازرگان کریمه منظر»
- ۲۱۱..... «حکایت نجار و همسر فریبکار»
- ۲۲۲..... «حکایت مار و قورباغه»
- ۲۳۱..... «باب ششم»
- ۲۳۱..... «باب بوزینه و لاک‌پشت»

۲۵۰.....	«باب هفتم»
۲۵۰.....	«باب زاهد و راسو»
۲۵۶.....	«باب هشتم»
۲۵۶.....	«باب گربه و موش»
۲۶۹.....	«باب نهم»
۲۶۹.....	«باب پادشاه و فنزه»
۲۸۵.....	«باب دهم»
۲۸۵.....	«باب شیر و شغال»
۳۱۳.....	«باب یازدهم»
۳۱۳.....	«باب تیرانداز و ماده شیر»
۳۱۹.....	«باب دوازدهم»
۳۱۹.....	«باب زاهد و مهمان او»
۳۲۰.....	«حکایت زاهد و مهمان»
۳۲۶.....	«باب سیزدهم»
۳۲۶.....	«باب پادشاه و وزیران»
۳۶۵.....	«باب چهاردهم»
۳۶۵.....	«باب زرگر و سیاح»
۳۷۴.....	«باب پانزدهم»
۳۷۴.....	«باب شاهزاده و یاران او»

پیش‌گفتار

کلیله و دمنه گنج‌نامه‌ای است از حکمت و دانش، که خردمندان قدیم آن را گرد آورده تا میراثی پس‌گراں‌بها برای فرزندان و آیندگان از خویش به یادگار بگذارند. تا در هر قرون و عصر مردم خردمند و دوستدار دانایی آن را بخوانند، و از آن در کسب ادب و حکمت و دانش بهره‌وافر ببرند.

در اصل کلیله و دمنه به زبان هندی و به نام «پنچ-تنتره» در پنج باب «شیر و گاو، دوستی کبوتر و زاغ و موش و باخه و آهو، باب بوف و زاغ، بوزینه و باخه، باب زاهد و راسو» بوده است. برزویه طبیب مروزی در عصر انوشیروان - خسرو پسر قباد - پادشاه ساسانی آن را به زبان پارسی ترجمه کرده و ابواب و حکایاتی چند بر آن افزوده، که اغلب آن‌ها نیز از دیگر مأخذ هندی بوده است. در اوایل دوران فرهنگ اسلامی، ابن المقفع (۱۴۲ - ۱۰۴ هـ) که در اصل نام او روزبه پوردادییه، و زاده‌ی فیروزآباد شیراز بوده و از نخستین کسانی است که آثارش را به نشر عربی نگارش کرده، این اثر را از پارسی به عربی ترجمه کرد و نام اثر را «کلیله و دمنه»

گذاشت. وی به دلیل این که بیشتر حکایات و داستان‌ها از زبان دو شغال به نام کلیله و دمنه روایت شده، نام اثر را «کلیله و دمنه» گذاشت.

از نگارش پارسی برزویه طبیب و ترجمه عربی ابن مقفع بسیار ترجمه‌ها شده است. در عصر سامانی نخستین سخن‌گوی بزرگ پارسی «رودکی» اثر ابن مقفع را به رشته نظم فارسی امروزی کشید (که معدود ابیاتی از آن باقی است). پس از او ترجمه‌های دیگری صورت گرفت، تا در عهد بهرام شاه غزنوی، که ابوالمعالم نظام الملک معین الدین، نصرالله بن محمد بن عبد الحمید بن احمد بن عبد الصمد که منشی دیوان بود، و زادگاه اجدادی‌شان شیراز و خودش زاده و پرورش یافته غزنین بود، کلیله و دمنه ابن مقفع را بار دیگر به نثر فارسی ترجمه کرد، که امروز در اختیار ماست.

الحق کلیله و دمنه ی نصرالله منشی که به «بهرام شاهی» نیز معروف است، از حیث سلامت انشاء، و قوت ترکیب عبارات و حسن اسلوب و آراستگی کلام یکی از عالی‌ترین نمونه‌های نثر فارسی در قرن ششم است. این اثر را می‌توان از نخستین آثار نثر مصنوع فارسی دانست. انشای منشی به دلیل این که تمام تلاش نویسنده صرفاً مصروف آوردن صنایع نشده و به قاعده و به حداقل آرایش کلام اکتفا کرده، و صنایع چنان به کار رفته که خواننده قادر به درک آن باشد، از قرن ششم سرمشقی برای مترسلان به کار رفته، و جزو کتب درسی در هر قرون بوده است، و حتی برخی نویسندگان کوشیدند تا به تقلید از آن عنوان تهذیب و ترجمه جدید کلیله و دمنه را ترتیب دهند.

و اما تلاش ما نیز برای نگارش این اثر فاخر و جاودان به نثری ساده و روان، صرفاً جهت سهولت در خوانش و فهم حکایات و داستان‌های حکیمانه و عبرت آموز آن است. تا دوستداران دانش و خرد، و مشتاقان ادبیات و داستان‌های کهن، با هر میزان آگاهی از جهان شیرین ادبیات پارسی از آن بهره و حظ نفس ببرند. سعی بر این شد که حتی‌المقدور نثر روان هم مطابق نثر اصلی کتاب باشد، بدون هیچ دخل و تصرفی، و ناگفته نماند که این خلل ممکن است به جهت غامض بودن متن و یا ابهام جملات، بعضاً ایجاد شده باشد، اما نه در آن حد که به درون مایه و جان کلام اثر، لطمه وارد کند. ما آن را دست خوش تغییرات قرار دهد.

شایان ذکر است که در این اثر از دو منبع فاخر و ارزشمند «کلیله و دمنه ی نصرالله منشی با تصحیح استاد مجتبی مینوی» و «کلیله و دمنه تصحیح استاد خلیل خطیب رهبر» که تصحیح ایشان مربوط به باب‌های «برزویه طبیب، شیروگاو، بازجست کار دمنه» بود بهره گرفتیم، و آن چه آشکار است هر دو بزرگوار از ناموران و مشاهیر ادب پارسی، و از مصححان و نویسندگان و مترجمان برجسته ایران زمین‌اند. یاد و نام پر افتخارشان تا ابد جاودان!

و من الله التوفیق

فائزه حبابی

۱۴۰۰/۱۲/۲۰